

[Rønholt]

ensstemmelse med forventningerne til såkaldt økologiske principper.

Staten bør imidlertid ikke give direkte støtte til produktionen og markedsføringen, idet dette vil skade afsætningen af den eksisterende produktion. Man skal også i omtalen og markedsføringen undgå den mistænkeliggørelse af sundheds- og næringsværdien af øvrige produkter, som jeg desværre kunne få en fornemmelse af i de udsendelser, der har været bragt i tv.

Jeg er overbevist om, at der i et accelererende omfang er efterspørgsel efter velsmagende færdigretter af høj kvalitet. Kan disse tilpasses markedernes lokale spise- og madkulturer, vil der i takt med indførelsen af flere og flere mikrobølgeovne i hjemmene være et godt marked for dansk produktion. Fast food-kulturen vil vinde indpas hos købedygtige kunder, hvor tiden til dagligdags hjemmesysler prioriteres til andre formål end madlavning. Dette skal fødevarerindustrien selvfølgelig nok finde ud af; det vidner flere og flere fast food-centre om, som dukker op rundt omkring i landet.

Ingen har vel bedre illustreret evnen til omstilling end gartnerierhvervet, som har været i stand til at forøge eksporten fra 579 mill. kr. i 1977 til over 1 mia. kr. i 1984. Det er ganske imponerende.

I planteavl er der et tiltagende behov for omstilling bort fra overskudsprodukter og over til underskudsprodukter, navnlig proteinafgrøder, som i dag importeres i stort omfang. En medansvarsafgift på importerede kornstatningsprodukter finder jeg ikke er i strid med internationale handelsprincipper, dersom denne afgift stadig skal anvendes; men også en stigende træproduktion bør stimuleres, også som miljøpolitisk foranstaltning.

Iværksætterstøtte kan ydes på mange måder og efter mange kriterier. Den bør blot ikke ydes på en sådan måde, at den kan omgås eller anvendes til at forvride konkurrencen ud fra et retfærdighedsprincip.

Derimod finder jeg det overordentlig vigtigt, at der gives bedre tilbud om uddannelse og efteruddannelse. Det sidste gemmer jeg til behandlingen af det lovforslag, som vi får til behandling på torsdag. Efterhånden som hovedparten af landbrugets produktion finder sted på specialiserede virksomheder, vil behovet for en modulopbygget uddannelse væ-

re oplagt. Til gengæld kræver det en mere vidtgående viden i hvert modul.

Jeg finder også, at en eller anden form for dokumentation for tilegnelse af denne viden må indføres, f.eks. ved aflæggelse af en prøve. Incitamentet til at udnytte tiden under uddannelsen vil stige, og uddannelsen vil kunne finde anvendelse andre steder i samfundet i stedet for som i dag, hvor mange landmænd havner i de ufaglærtes rækker i strukturtilpasningen. Det vil ikke ske, dersom driftslederuddannelsen suppleret med økonomi og datakurser bliver en helt naturlig del af en landmands uddannelse.

Man bør nok overveje, om ikke uddannelsen med henblik på selvstændig etablering og uddannelsen med henblik på varig beskæftigelse som lønmodtager i landbruget er så vidt forskellige, at der bør oprettes to typer uddannelse.

Fremtiden byder på mange udfordringer på det teknologiske område; forskning og anvendelse af bioteknologi og gensplejsning er måske nogle af de redskaber, der skal tages i anvendelse for at få tilliden og dynamikken tilbage i landbruget.

Sønderby (V):

Venstre vil gerne sige tak for redegørelsen. Jeg forstår, at hr. Bjørn Westh ikke rigtig kan finde ud af, hvad der står i redegørelsen, men hr. Bjørn Westh har nok ikke rigtig læst den igennem, for efter vor mening er der en masse gode synspunkter i den. Jeg har prøvet at undersøge, om hr. Bjørn Westh er kommet med en redegørelse i den tid, hvor hr. Bjørn Westh var landbrugsminister. Jeg har ikke kunnet finde nogen, og det er måske derfor, hr. Bjørn Westh ønsker at kritisere, at landbrugsministeren og regeringen er kommet med en redegørelse.

Der er mange kontante forslag i den, og i de indledende bemærkninger siger landbrugsministeren, at landbruget står over for store udfordringer. Hvis man sammenkæder det med bemærkningen i afsnit 2 om landbrugets bidrag til samfundshusholdningen, 210.000 fuldtidsbeskæftigede samt et bidrag til betalingsbalancen på ca. 30 mia. kr., så håber jeg, at konklusionen, når vi er færdige med denne debat, vil være, at hele samfundet er interesseret i, at de udfordringer, som landbruget står over for, bliver løst på en